

12. 9. 2008

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Nová právní úprava v oblasti boje proti praní špinavých peněz

Od 1. září 2008 se staly účinnými nový zákon č. [253/2008](#) Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (dále jen "nový zákon") a zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím nového zákona (č. [254/2008](#) Sb.).

▣ ▣ ▣ HOLEC, ZUSKA
& PARTNEŘI

ADVOKÁTI | ATTORNEYS | RECHTSANWÄLTE

Nový zákon přebírá většinu ustanovení z dosavadního zákona č. [61/1996](#) Sb. o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a o změně a doplnění souvisejících zákonů. S ohledem na četné novelizace a tím narůstající nepřehlednost a nesystematičnost tohoto původního zákona se přistoupeno k přípravě nového zákona se snahou o dosažení jeho větší přehlednosti a srozumitelnosti. Dalším stimulem byla i nutnost transpozice zejména (i) v oblasti ochrany proti praní špinavých peněz nové Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/60/ES o předcházení zneužití finančního systému k praní peněz a financování terorismu a (ii) směrnice Komise 2006/70/ES, kterou se stanoví prováděcí opatření k dříve uvedené směrnici, pokud se jedná o definici "**politicky exponovaných osob**" a stanovení technických kritérií pro zjednodušené postupy hloubkové kontroly klienta a o výjimku na základě finanční činnosti vykonávané příležitostně nebo ve velmi omezené míře, do českého právního řádu.

Nový zákon přináší doplnění a upřesnění definic používaných pojmů a přesněji vymezuje povinné osoby. Za klíčové pojmy používané napříč novým zákonem považují definici obchodu, kterým se nově rozumí každé jednání povinné osoby s jinou osobou, pokud takové jednání směřuje k nakládání s majetkem této jiné osoby nebo k poskytnutí služby této jiné osobě a obchodního vztahu, kterým se rozumí smluvní vztah mezi povinnou osobou a jinou osobou, jehož účelem je nakládání s majetkem této jiné osoby nebo poskytování služeb této jiné osobě, jestliže je při vzniku smluvního vztahu s přihlédnutím ke všem okolnostem zřejmé, že bude obsahovat opakující se plnění.

Nový zákon snižuje prahovou hodnotu obchodu pro obecnou povinnost identifikace klienta z 15.000 EUR na 1.000 EUR s cílem omezit možnost "**rozměňování**" transakcí k utajení klienta. Pokud bude povinná osoba účastníkem obchodu v hodnotě převyšující částku 1.000 EUR, bude povinna vždy před jeho uskutečněním provést identifikaci klienta, s výjimkou novým zákonem uvedených případů. Bez ohledu na tento limit bude povinná osoba muset provést identifikaci klienta vždy ve stejných případech jako tomu bylo doposud, tj. například půjde-li o podezřelý obchod ve smyslu nového zákona, uzavření smlouvy o účtu, vkladu na vkladní knížce nebo vkladním listu nebo sjednání jiné formy vkladu, uzavření smlouvy o životním pojištění, ale i při vzniku obchodního vztahu dle výše uvedené definice. Identifikace se bude provádět stejným způsobem jako doposud, tj. ověřením identifikačních údajů klienta s průkazem totožnosti a jejich zaznamenáním.

Nově se pro povinné osoby zavádí povinnost kontroly klienta překračující rámec identifikace. Povinné osoby tak budou při obchodu v hodnotě 15.000 EUR a vyšší, nebo bez ohledu na tento limit

při obchodu představujícím vyšší riziko zneužití, povinný provádět kontrolu klienta. V rámci kontroly budou povinné osoby oprávněny od klienta požadovat konkrétní informace o obchodech, obchodním vztahu a původu zdrojů peněžních prostředků, aby mohly podrobněji zkoumat jednotlivé obchody klienta a případně rozlišit podezřelé obchody. Na druhou stranu nový zákon poměrně široce stanovuje výjimky z povinné identifikace a i z další kontroly bezrizikových klientů (jsou-li jimi například úvěrová nebo finanční instituce, ústřední orgán státní správy, kótované společnosti a další osoby, jejichž identita je dostatečně známá a transparentní a u nichž není předpoklad, že by své obchodní aktivity zneužívali k praní špinavých peněz). V souladu s novým zákonem bude povinná osoba za účelem určení rozsahu kontroly oprávněná si sama vyhodnotit rizika spojená s daným obchodem v závislosti na typu klienta, obchodního vztahu, produktu nebo obchodu. Následně bude povinná osoba povinna příslušným dozorovým orgánům odůvodnit přiměřenost rozsahu kontroly klienta nebo ověření splnění podmínek pro výjimku z identifikace a kontroly klienta.

S ohledem na novým zákonem stanovené povinnosti pro povinné osoby týkající se identifikace či kontroly jejich klientů mám za to, že by se pro snazší interpretaci některých ustanovení hodilo i vymezení pojmu "**klient**". V praxi může podle mého názoru docházet v některých případech k pochybnostem, jaké subjekty, se kterými povinná osoba přijde při své podnikatelské činnosti do kontaktu, mají být považovány za klienta ve smyslu nového zákona. Jako příklad lze uvést realitní kanceláře, které i nový zákon nadále řadí mezi povinné osoby. Jistě nebude pochyb o tom, že jejich klientem bude osoba, se kterou realitní kancelář uzavře smlouvu o zprostředkování a pro kterou bude vyhledávat příležitost k uzavření např. kupní či nájemní smlouvy se třetí osobou. Nabízí se ale otázka, zda má být za klienta ve smyslu nového zákona považována i třetí osoba, se kterou klient realitní kanceláře nakonec kupní či nájemní smlouvu uzavře, zda lze u takové třetí osoby, která není v žádném smluvním vztahu s realitní kanceláří bez dalšího provést identifikaci či dokonce kontrolu podle nového zákona, a zda tato třetí osoba je povinna se identifikaci, při které je povinná osoba oprávněna dokonce pořizovat kopie či výpisy z předložených dokladů, či kontrole podrobit. Klientem lze obecně chápat osobu, které poskytujeme na její přání či dle jejích instrukcí nějakou službu, zpravidla za úplatu. Podle mého názoru třetí osoba, se kterou realitní kancelář zprostředkuje pro svého klienta uzavření smlouvy, se automaticky nestává klientem realitní kanceláře. Na druhou stranu účel a smysl nového zákona by byl pravděpodobně spíše naplněn, kdyby realitní kancelář coby povinná osoba provedla identifikaci, případně kontrolu, jak u svého klienta, tak i oné třetí osoby.

Nový zákon umožňuje převzetí identifikace mezi úvěrovými a finančními institucemi, a to i mezistátně, s výjimkou směnár a subjektů zajišťujících převody nebo zaslání peněz.

Pro uchování informací získaných povinnými osobami při plnění svých povinností podle nového zákona zůstává zachována desetiletá lhůta, která začne běžet prvním dnem kalendářního roku následujícího po roce, ve kterém byl uskutečněn poslední úkon obchodu známý povinné osobě.

Dozorčími orgány pro správní dozor nad plněním povinností povinnými osobami zůstávají Ministerstvo financí, Česká národní banka u povinných osob, vůči nimž vykonává dohled, správní úřady s působností nad dodržováním zákona o loteriích a jiných podobných hrách u držitelů povolení k provozování sázkových her a ve vybraných případech i Česká obchodní inspekce. U svobodných povolání zahrnující advokáty, notáře, auditory, soudní exekutory a daňové poradce bude Ministerstvo financí kontrolu provádět prostřednictvím příslušné profesní komory.

V souvislosti s novým zákonem se mění i další zákony, přičemž zpravidla jde spíše o změny formálního charakteru. Rozsáhlejší věcné změny se dotknou devizového zákona a zákona o platebním styku.

[AK HOLEC, ZUSKA & Partneri](#)

Václavské náměstí 2-4

110 00 Praha 1

Česká republika

Tel: (+420) 296 325 235

Fax: (+420) 296 325 240

recepce@holec-advokati.cz

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skryté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)
- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)